Raadsvoorstel

Documentnummer	
Onderwerp	**Bestuurlijke afspraken inzake doorstroom migratie**
Datum raadsvergadering	**29 september 2022**
Raadscommissie	Grondgebied
Datum raadscommissie	21 september 2022
Programma	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
Portefeuillehouder	Coördinerend : mr. drs. W. Gradisen Wonen Oekraïners: A.F. Herings Statushouders/asielzoekers: F. N. Dillerop

Bestuurlijke afspraken inzake doorstroom migratie

Inleiding

- Op dit moment is er sprake van een onhoudbare situatie in de migratieketen, met name in Ter Apel. De instroom kan op dit moment niet worden opgevangen in Ter Apel en er zijn onvoldoende (crisisnood)opvangplekken om mensen onder te brengen. Acute maatregelen in de gehele keten zijn nodig om tot verlichting te komen.
- Deze benodigde inzet op korte termijn laat onverlet dat er meer nodig is om uit de crisis te komen en te blijven. Aan de Tweede Kamer is op 1 juli 2022 gecommuniceerd dat COA aan het einde van 2022 51.000 plekken nodig heeft om voldoende opvang te kunnen bieden. Het bieden van perspectief tot en na 1 oktober 2022 is noodzakelijk om eerste stappen te zetten richting een stabiel, wendbaar en duurzaam stelsel van asielopvang.
- Op 26 augustus jl. zijn over voormelde problematiek bestuurlijke afspraken gemaakt tussen de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het veiligheidsberaad (VB), het Interprovinciaal overleg (IPO) en het Rijk. Bijgaand treft u deze bestuurlijke afspraken aan. Deze afspraken bieden oplossingen voor de acute problematiek, de vraagstukken om op korte termijn gezamenlijk uit de crisis te komen en ook uit de crisis te blijven. Dit samenhangend pakket vraagt een gezamenlijke aanpak van alle overheden en hun uitvoeringsorganisaties op basis van vertrouwen, wederzijds respect en erkenning van elkaars rol. Alle partners communiceren op eenduidige wijze over deze afspraken. Hierover vindt nadere gezamenlijke afstemming plaats.
- De bestuurlijke afspraken worden u ter kennisname aangeboden. Verder wordt u gevraagd in te stemmen met een tweetal uitgangspunten en de concept-beantwoording van een aantal vragen van de voorzitter van de VRLN.

Voorstel

1. Kennis te nemen van de bestuurlijke afspraken over de doorstroom migratie d.d. 26 augustus 2022 (bijlage 1) en de brief van het Ministerie van Justitie en Veiligheid aan de Voorzitter van de Tweede |kamer d.d. 26 augustus 2022 (bijlage 2)
2. In te stemmen met de volgende uitgangspunten:
   a. Dat er voor huisvesting asielzoekers geen mogelijkheden zijn.
   b. Dat wij ons maximaal inzetten om de extra opgave voor statushouders te realiseren.
3. In te stemmen met de concept-beantwoording van de vragen van de voorzitter van de VRLN (bijlage 3)

.

Beoogd effect

Raadsvoorstel

Voor zover mogelijk medewerking te verlenen aan oplossingen inzake de actuele doorstroomproblematiek en de vraagstukken om op korte termijn uit de crisis te komen en te blijven.

Argumenten

Ad 1

Het bestuursakkoord betreft afspraken tussen de Rijksoverheid, het VB, de VNG en het IPO. De VNG heeft gemeenten niet (vooraf) geraadpleegd. Het akkoord kan als het ware worden beschouwd als een beroep op gemeenten om solidair te zijn met elkaar.
Het bestuursakkoord kan individuele gemeenten niet binden, tenzij daartoe door college en raad wordt besloten. Er is (nog) geen wetgeving die gemeenten kan verplichten tot medewerking. Hierop bestaat wel een uitzondering, die zich in de praktijk (gemeente Tubbergen) heeft voorgedaan, namelijk dat de rijksoverheid een pand kan huren of kopen en het bestemmingsplan, indien noodzakelijk, kan aanpassen.

Van belang is ook de rol van de VRLN, waar de gemeente Mook en Middelaar onder valt. De voorzitter van de VRLN heeft desgevraagd bevestigd dat werkzaamheden binnen de asielopvang en –keten niet behoren tot het takenpakket van de VRLN. Er geldt op dit moment ook geen crisisstructuur op basis van GRIP4. De VRLN heeft hierin dus geen (besluitvormende) rol.

Het bestuursakkoord bestaat, naast de inleiding uit een drietal delen:
Deel I : acuut (nu)
Deel II: Uit de crisis blijven (op lange termijn)
Deel III: uit de crisis blijven (op korte termijn)

Ad Deel I
Dit betreft het realiseren van een noodopvanglocatie in de buurt van Ter Apel. Geen verwachtingen t.a.v. de VRLN.

Ad Deel II
Hier is v.w.b. gemeenten aangegeven dat gemeenten en provincies extra prioriteit geven aan het versneld beschikbaar stellen van locaties en het gereedmaken van bebouwing hiervan.

De besluitvorming van uw raad, op 14 juli jl, betreft het realiseren van tijdelijke wooneenheden voor zowel Oekraïners als statushouders in combinatie met starters. Naast de onzekerheid momenteel rond het financieel vraagstuk, is de verwachting dat realisering op zijn vroegst in de 2de helft van 2023 haalbaar zal kunnen zijn. Dit terwijl het bestuursakkoord voor wat betreft asielzoekers een doorlooptijd heeft tot (in principe) 1 januari 2023.

Ad Deel III
‘Veiligheidsregio’s spannen zich maximaal in voor het realiseren van 225 aanvullende plekken crisisnoodopvang (CNO) per regio. Bovenop deze reeds afgesproken CNO-plaatsen worden er nogmaals 225 CNO-plaatsen per Veiligheidsregio gerealiseerd. Totaal dus 450 CNO-plaatsen.’

Inzake asielzoekers:

Raadsvoorstel

Voor wat betreft het maximaal inspannen voor het realiseren van 225 aanvullende plekken voor crisisnoodopvang van asielzoekers binnen de Veiligheidsregio zien wij binnen de looptijd van het bestuursakkoord (in principe tot 1 januari 2023) geen mogelijkheden om gemeentelijk een bijdrage te leveren aan deze vorm van opvang. Wij beschikken nl. niet over geschikte opvanglocaties of locaties met een aanwezige infrastructuur die op korte termijn geschikt kunnen worden gemaakt. Dit standpunt is vervat in de beantwoording van de vragen van de voorzitter van de VRLN (ad 2 en bijlage 3).

Inzake huisvesting statushouders:
Het college neemt het standpunt in dat wij ons maximaal zullen inzetten om de extra opgave voor statushouders te realiseren. Zoals gebruikelijk bij het huisvesten van vergunninghouders zullen wij hierover in overleg treden met woningcorporatie Destion Overigens beschikt de gemeente niet zelf over eigen woningen en is het aantal huurwoningen in de sociale sector verhoudingsgewijs beperkt. We zullen daarnaast, net zoals in 2015.2016, tevens een oproep doen aan particuliere verhuurders om hieraan medewerking te verlenen.

Ook dit standpunt wordt verwoord in de beantwoording van de vragen van de voorzitter van de VRLN (bijlage 3).

Opvang Oekraïners:
'Opvangplekken voor Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders kunnen flexibel worden ingezet.'
De besluitvorming van uw raad, op 14 juli jl, betreft het realiseren van tijdelijke wooneenheden voor zowel Oekraïners als statushouders in combinatie met starters, dus geen asielzoekers. Naast de onzekerheid momenteel rond het financieel vraagstuk, is de verwachting dat realisering op zijn vroegst in de 2de helft van 2023 haalbaar zal kunnen zijn. Dit terwijl het bestuursakkoord voor wat betreft asielzoekers een doorlooptijd heeft tot (in principe) 1 januari 2023
Voor de (acute) opvang van Oekraïners gaan we later dit jaar gebruik maken van het recente aanbod van enkele extra recreatiewoningen boven de huidige twee. Verder zijn we op dit moment bezig met een verkenningsonderzoek naar 5 mogelijke locaties ten behoeve van Oekraïense vluchtelingen, statushouders en woningen voor eigen inwoners voor een periode van 10 tot 15 jaar. Helaas speelt hierbij, zoals bekend bij de Veiligheidsregio een fors financieel vraagstuk waarover op rijksniveau (nog) geen helderheid is.
Ook dit standpunt wordt verwoord in de beantwoording van de vragen van de voorzitter van de VRLN (zie bijlage 3).

Ad 2
Op verzoek van de voorzitter van de Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN) is het college maandag 29 augustus jl. gevraagd een aan aantal concrete vragen te beantwoorden betreffende asielzoekers, statushouders en Oekraïners. De concept-beantwoording treft u bijgaand aan. Vanwege de spoedeisendheid is deze beantwoording op 6 september jl. geschied, maar wel onder voorbehoud van instemming van uw raad.

Kanttekeningen

In de bestuursafspraken wordt melding gemaakt van spoedwetgeving, waardoor niet uitgesloten is dat op termijn uitwisseling tussen opvang asielzoekers en huisvesting statushouders onderling verplicht moet worden uitgeruild.

Duurzaamheid

Niet van toepassing waarbij wordt aangetekend dat in het verkenningsonderzoek naar tijdelijke wooneenheden de duurzaamheid hiervan een belangrijk aspect speelt.

Participatie

N.v.t.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Uitvoering

Na uw besluit zal de voorzitter van de VRLN op de hoogte worden gesteld en vindt verdere communicatie via website en de rubriek Ter Sprake in het gemeentenieuws plaats.

Bijlagen

1. Bestuurlijke afspraken over doorstroom migratie d.d. 26 augustus 2022
2. Brief Ministerie van Justitie en Veiligheid aan de Voorzitter van de Tweede kamer d.d. 26 augustus 2022
3. Beantwoording vragen voorzitter VRLN.

Mook, 6 september 2022

Het college van burgemeester en wethouders van Mook en Middelaar,

De gemeentesecretaris
drs. W. Mariman

De burgemeester
mr. drs. W. Gradisen